

הערות לסקירה „על מדיניות ההחלפה של פרות חלב“

הסקירה הנ"ל על עבודת אמנון עמיר, אשר התפרסמה בחוברת 107 של ירחון זה, מעניינת מאוד. לצערי הרב אין העבודה האורייגנאלית לפני, כדי לשאוב ממנה הבהרות נוספות; מכל מקום יש לעמוד על נקודות מספר:

א) המודל שהוצג הוא למטרת קבלת החלטות בתוך ענף קיים במשק קיים ולא מחקר העוסק בקביעת מדיניות המחירים של הענף על בסיס ארצי. לכן ההוצאות ששימשו את המודל הן ההוצאות המשתנות של הפרה ושל המחליפה, ואינן כוללות את ההוצאות הקבועות של הפרה הבודדת ושל הענף כולו, דהיינו – את ההשקעות לעמדות הפרה והגידול, מכון החליבה, המתבנים, בורות התחמיץ, ההפסדים הרב-שנתיים עד הגעת הרפת לרמה הנוכחית (הוצאות „ההרצה“), הוצאות כלליות וסיכונים. ייתכן אף כי ההוצאות התפעוליות לא חושבו בהתאם לקריטריונים כלכליים, אשר, למשל, יכולים לקבוע את הקצאת גורמי הייצור לגידול המספוא.

לכן נראית כלא שייכת ההערה של הסוקר, ה' דן רימלנד, בקשר למחיר עגלת הייצוא. לגבי משק החסר את העמדות הדרושות לכך, לא היה בתמורת העגלה לייצוא כל תמריץ לבנות עמדות אלה.

ב) בסקירה גם פירוט רב של תחומי הרגישות של הממצאים, דהיינו – תחומי חלות הערכים השוליים של תנאי הייצור. יש להדגיש ולחזור ולהדגיש שזו מערכת אחת. כאשר, למשל, ינוע מחיר המזון בתחמו, תישאר המדיניות הנקוטה יציבה רק כל עוד שיתר תנאי הייצור יישארו יציבים. כל „לימוד“ אחר במחירים ובתחומים אלה יביא לידי החלטות מעוותות.

ג) המודל הדטרמיניסטי בתיכנון לינארי במשקים רבים נתן תוצאות דומות בהרבה לאלה של אמנון עמיר, וכן נתקבלו – תוך כדי הרצות חוזרות – רציפות במחשב – גם מדיניות לגבי שינויים במחירים ומקדמים כל אחד לחוד וכולם יחד.

אורי גלעד

היחידה הבינקיבוצית להדרכה כלכלית

השר ואשת האיכר

כאשר סיפרה אשתו של איכר באנגליה לשר-הפנים בממשלת הלייבור כי לה ולבעלה יש משק בן 240 דונמים ו-50 ראש בקר, וכי עליהם לעבוד במשקם בפרך מחושך עד חושך, הגיב השר ואמר: „גברת, לכי הביתה ואמרי לבעלך שיחדל להעביד עצמו בפרך. את החלב האנגלי יספקו משקים גדולים יותר“. קשה לומר שבדבריו אלה גילה השר הנכבד הבנה רבה בענייני המשק החקלאי באנגליה; ואגב – מה מציע השר לאותו איכר לעשות, לאחר שימכור את משקו? אולי להפוך לחבר הפרלמנט?

להלן כמה עובדות בדבר מיספר העדרים וגודלם באנגליה, עובדות שוודאי לא היו ידועות לאותו שר.

מס. הפרות	מס. העדרים ב־1960	מס. העדרים ב־1969 (אומדן)
פחות מ-10	1,543	אפס
19-10	2,247	3,050
29-20	1,028	אפס
39-30	221	400
49-40	71	260
99-50	31	178
100 ומעלה	אפס	12

אנו מסיקים איפוא כי למרות הנטייה הגוברת לעדרים גדולים יותר, עדיין אין גודלו של העדר הממוצע עולה על 19 בהמות, שהוא מהווה תוספת של 4 ראשים תוך עשר השנים האחרונות. ואתה, שר נכבד, כשתמזוג בפעם הבאה חלב על דייסת ה„קוואקר“ בבוקר, חשוב על כך שחלב זה מקורו במשק קטן למדי והוא נחלב על ידי בעליו העובדים בפרך, כעבדים.